

ІНФОРМАЦІЙНІ МАТЕРІАЛИ ДЛЯ НАУКОВЦІВ, ОСВІТЯН, ІННОВАТОРІВ

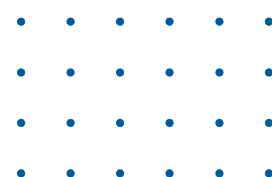

ЗМІСТ

1. Документи міжнародних організацій.....	2
ОЕСР: ДОВІДНИК З ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ.....	2
ОЕСР: ОНОВЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ CLIMATE CLUB.....	3
ОЕСР: ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ У СФЕРІ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ.....	4
ОЕСР: ПРОГНОЗУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГ ВОДНИХ РИЗИКІВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА.....	5
ОЕСР: СПІВПРАЦЯ З ПИТАНЬ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЛОВОЇ ПОВЕДІНКИ	5
2. Корисні новини України та світу	6
ІІІ ЗМІНЮЄ ПРАВИЛА ГРИ.....	6
АКАДЕМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ПРАЦЮЄ, КОЛИ ПОЛІТИКА РОЗ'ЄДНУЄ.....	7
НЕОБХІДНО ВІДНОВИТИ РОБОТУ НАД ДИРЕКТИВОЮ ПРО ТРАНСКОРДОННІ ОБ'ЄДНАННЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ.....	8
«МІКРОШАХРАЙСТВО» В НАУЦІ: МІЖ НЕДБАЛІСТЮ ТА НЕЧЕСНІСТЮ	9
ПРОГРЕС У ВИКОНАННІ ПРІОРИТЕТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ ТА СТРУКТУРНІ ПРОБЛЕМИ	10
ЛАБОРАТОРІЇ ТРИМАЮТЬСЯ НЕ ЛИШЕ НА ДОСЛІДНИКАХ.....	11
ОСВІТНІЙ СЕРІАЛ «ТЕНДЕРИ PROZORRO ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ»	12
КОЖЕН ТРЕТІЙ НАУКОВЕЦЬ НЕ МАЄ ДОСТУПУ ДО КВАНТОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	12
ОЦІНЮВАННЯ МАЄ СТАТИ ЧАСТИНОЮ НАВЧАННЯ. ПОТРІБНО АНАЛІЗУВАТИ САМЕ ПРОЦЕС МИСЛЕННЯ	13
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ З РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ.....	14
ОНОВЛЕНИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНДЕКС ІР-РОЗВИТКУ 2023-2025.....	15
УЧАСТЬ ГРОМАДЯН У ФОРМУВАННІ РІШЕНЬ	16
ДОСКОНАЛІСТЬ ЧИ ДОСТУПНІСТЬ: ЯКУ МОДЕЛЬ ФІНАНСУВАННЯ ОБЕРЕ ЄВРОПЕЙСЬКА ДОСЛІДНИЦЬКА РАДА?	16
3. Наукові заходи	18
ГЛОБАЛЬНИЙ ФОРУМ ВИДАВЦІВ СІРОЇ ЛІТЕРАТУРИ	18
ВІД PERPLEXITY ДО OPENALEX.....	18
ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОГО УРЯДУВАННЯ.....	19
ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ УЖЕ В АУДИТОРІЇ: ДОБРОЧЕСНІСТЬ, КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ТА НОВІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ	20
ТЕХНОЛОГІЇ ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ	20
ЗАПУСК СТРАТЕГІЇ OPENAIRE НА 2026-2028	21

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ШІ	21
JOURNAL CITATION REPORTS	22
ШКОЛА COST-COSY.....	22
KSE AGENTIC AI SUMMER SCHOOL	23
СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ	23

1. Документи міжнародних організацій

ОЕСР: ДОВІДНИК З ПРОМИСЛОВОЇ ПОЛІТИКИ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Довідник з промислової політики: від розробки стратегії до її реалізації». У ньому зазначається, що промислова політика займає важливе місце у політичних дискусіях країн ОЕСР. Нещодавні політичні заяви вказують на швидке поширення інструментів підтримки промислової політики в усьому світі, при цьому кількість нових заходів значно збільшилася за останнє десятиліття. Уряди завжди підтримували бізнес у різний спосіб, але до підготовки та реалізації промислової політики ставилися з обережністю. Адже некоректно сформульовані та погано обґрунтовані заходи можуть надмірно захищати діючих гравців, перешкоджати інноваціям, спотворювати конкуренцію і торгівлю. Наразі багато урядів, які зіткнулись з низкою проблем, серед яких вразливість глобальних ланцюжків поставок, упровадження цифрових та екологічно чистих технологій, що потребують великих інвестицій та ефективної координації, підвищили увагу до питань стійкості економіки та підтримки промислового розвитку. Економічна безпека зайняла більш важливе місце у політичному порядку денному, особливо - для критично важливих технологій, секторів (наприклад, напівпровідники) та сировинних ресурсів. Нова хвиля промислової політики характеризується широким набором інструментів і засобів, серед яких – удосконалення нормативно-правової бази, інвестиції у навички, інфраструктуру та розповсюдження технологій, підтримка інновацій тощо. Документ містить

практичні рекомендації для політиків щодо розроблення промислових стратегій та їхньої реалізації. Спираючись на аналіз ОЕСР та найкращі приклади, експерти розробили поради, як зробити промислову політику більш ефективною, при цьому зберігаючи відкриті ринки, підтримуючи конкурентні умови та підвищуючи економічну безпеку. Пропонується чотириетапна структура розробки промислових стратегій: стратегічна орієнтація, координація, ефективна реалізація та оцінка. Розглядається процес вибору та розроблення конкретних інструментів політики (гранти, податкові пільги, державні витрати на проведення ДіР).

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/industrial-policy-handbook_ff099713-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/06/industrial-policy-handbook_a5b12f68/ff099713-en.pdf,

<https://doi.org/10.1787/ff099713-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ОНОВЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО ІНСТРУМЕНТАРІЮ CLIMATE CLUB

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Оновлення фінансового інструментарію Climate Club на 2026 рік. Економічні ризики та фінансові інструменти декарбонізації промисловості». У ньому зазначається, що на промисловий сектор припадає біля 40% загального обсягу глобальних викидів вуглецю, а на металургійну, цементну та хімічну промисловість - 70%. Досягнення нульових викидів до середини століття вимагає швидкого та стійкого нарощування масштабів запровадження низьковуглецевих промислових технологій. Уряди, промисловість та фінансовий сектор працюють над трансформацією промислових виробничих систем задля покращення екологічних показників, зниження кліматичних ризиків, забезпечення конкурентоспроможності та підвищення стійкості. Тим не менш, поточний рівень інвестицій у низьковуглецеві технології суттєво відстає від необхідного. За даними спільної доповіді ОЕСР-МЕА, щорічні глобальні інвестиції в технології з майже нульовим рівнем викидів для сталеливарної та цементної промисловості мають досягти щонайменше 500 млрд дол. США у період з 2026 по 2035 рік, а це у 25 разів більше, ніж нинішній рівень. При цьому не менше 67% цих інвестицій необхідні в країнах з економікою, що розвивається. На Китай припадає понад 75% світового виробництва сталі і понад 85% всього світового виробництва цементу. Мобілізація інвестицій такого масштабу вимагає активізації фінансування з усіх джерел - державного, приватного, міжнародного та внутрішнього. При цьому очікується, що приватний сектор надасть більшу частину необхідного капіталу. У звіті представлено всебічний огляд доступних

фінансових рішень з декарбонізації промисловості як у розвинених країнах, так і на ринках, що розвиваються; проаналізовано нові фінансові інструменти; наведено актуальні тематичні дослідження, що ілюструють конкретні приклади політики та програм із покращення доступу до фінансування, підвищення привабливості проектів для інвесторів (зокрема – приватних), які мають гарний потенціал для масштабування.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/climate-club-financial-toolkit-2026-update_df71ab89-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/05/climate-club-financial-toolkit-2026-update_77981878/df71ab89-en.pdf,

<https://doi.org/10.1787/df71ab89-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ОБМІН ІНФОРМАЦІЄЮ У СФЕРІ КОНКУРЕНТНОЇ ПОЛІТИКИ

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Обмін інформацією у сфері конкурентної політики» із серії «Круглі столи ОЕСР з політичних документів у сфері конкурентної політики». У ньому зазначається, що обмін інформацією між фактичними чи потенційними конкурентами порушує складні питання конкурентної політики. Йдеться про комерційно важливу інформацію для конкурентів, включаючи ту, яка передається через посередників, зовнішні е-платформи, автоматизовані інструменти та публічне розкриття. Кожна з цих форм розкриття інформації може покращити функціонування ринку за рахунок зниження невизначеності, скорочення транзакційних витрат та підтримки планування, знизити стратегічну невизначеність, але, разом із тим, і послабити конкуренцію, полегшити координацію чи сприяти картельній поведінці. Оскільки ризики та вигоди залежать від безлічі специфічних аспектів обміну інформацією та її контексту, розроблення чітких керівних вказівок є складним завданням. Дослідження процесів обміну інформацією важливе з наступних причин: 1) економічні дослідження тепер мають у своєму розпорядженні удосконалені евристичні методи, які показали, що інформація, яка часто розглядається як менш ризикована (особливо агреговані дані) може сприяти координації дій конкурентів; 2) правозастосовна практика засвідчує, що у низці юрисдикцій обмін інформацією визнається самостійним порушенням, проте зберігаються розбіжності у правовій характеристиці, порогових значеннях, підходах та ефектах; 3) технологічні зміни роблять ринки більш концентрованими та цифровими. У документі розглядається, як різні форми обміну інформацією впливають на стимули розвитку підприємств та ринкові результати; аналізуються підходи антимонопольних органів країн.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/information-sharing-in-competition-policy_ecbf13e9-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/06/information-sharing-in-competition-policy_7b14e98f/ecbf13e9-en.pdf,

<https://doi.org/10.1787/ecbf13e9-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: ПРОГНОЗУВАННЯ ТА МОНІТОРИНГ ВОДНИХ РИЗИКІВ ДЛЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА

Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала аналітичний документ «Прогнозування та моніторинг водних ризиків для сільського господарства» із серії «Документи ОЕСР з питань продовольства, сільського господарства та рибальства». У ньому зазначається, що у сільському господарстві, яке залежить від доступу до водних ресурсів, все частіше виникають ризики нестачі води, надлишку води, незадовільної якості води, деградації прісноводних екосистем та дестабілізації водного циклу. Країни можуть наражатися на водні ризики, що виникають за межами їх кордонів. У документі пропонується типологія інструментів підтримки державних органів у прогнозуванні, моніторингу та оцінюванні цих ризиків, а також наголошується, що державні органи відіграють центральну роль у формуванні надійної довгострокової перспективи для системної стійкості.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/anticipating-and-monitoring-water-risks-for-agriculture_24939e6a-en.html,

https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/06/anticipating-and-monitoring-water-risks-for-agriculture_2d729918/24939e6a-en.pdf,

<https://doi.org/10.1787/24939e6a-en>

Фото: скріншот

ОЕСР: СПІВПРАЦЯ З ПИТАНЬ ВІДПОВІДАЛЬНОЇ ДІЛОВОЇ ПОВЕДІНКИ

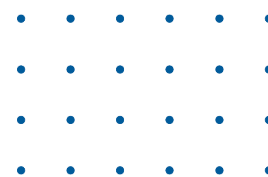
Організація економічного співробітництва та розвитку опублікувала звіт «Економічне обґрунтування співпраці з Національними контактними пунктами з питань відповідальної ділової поведінки». У ньому зазначається, що згідно «Керівних принципів ОЕСР для багатонаціональних підприємств» функціонує 52 національних контактних пункти відповідного профілю, уповноважених діяти як державні позасудові механізми вирішення суперечок. З 2000 року ці НКП розглянули понад 700 справ щодо діяльності

компаній щодо дотримання прав людини, трудових відносин, охорони навколишнього середовища тощо. Незважаючи на гарну репутацію НКП у вирішенні суперечок, багато компаній вважають за краще не звертатись до НКП. У документі розглядається механізм діяльності НКП при вирішенні складних питань, який допомагає компаніям уникнути зайвих витрат, мотивація (зниження репутаційних ризиків, право на державну підтримку тощо) та показано, як цей процес може зміцнити відносини між зацікавленими сторонами в рамках комплексної перевірки компанії для забезпечення відповідності вимогам регулятора, ділових партнерів та інвесторів.

Детальніше: https://www.oecd.org/en/publications/the-business-case-for-engaging-with-the-national-contact-points-for-responsible-business-conduct_aaff4c16-en.html,
https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2026/06/the-business-case-for-engaging-with-the-national-contact-points-for-responsible-business-conduct_358c15d7/aaff4c16-en.pdf,
<https://doi.org/10.1787/aaff4c16-en>

Фото: скріншот

2. Корисні новини України та світу

ШІ ЗМІНЮЄ ПРАВИЛА ГРИ

На офіційних ресурсах StrikePlagiarism опублікований матеріал, що висвітлює результати проведеного Університетом Лакхнау (Індія) у березні 2026 року масштабної перевірки 121 дисертації на щодо ознаки генерування інструментами штучного інтелекту. Виявилось, що 95% дисертацій мають проблеми з оригінальністю текстів. При цьому серйозні порушення знайдені у 34 дисертаційних роботах, розгляд яких був тимчасово призупинений, а самі роботи відправлені на додаткову перевірку. 82 дисертації було повернуто їхнім авторам на доопрацювання. Як бачимо, генеративний штучний інтелект стрімко змінює академічне середовище, що робить нагальною для університетів потребу у встановленні чітких правил його використання, навчання ним здобувачів освіти та педагогів. Важливо провести межу між допустимим використанням штучного інтелекту та порушенням академічної доброчесності, зробити зрозумілими і прозорими вимоги

використання ШІ для пошуку літератури, редагування текстів, пошуку ідей, покращення структури дисертації, написання текстів наукової роботи. У багатьох країнах та університетах на ці питання досі не сформульовані відповіді. Тому потрібен консенсус щодо політики, прозорості процедур оцінювання та надійних інструментів виявлення ГШІ, які надають експертам точну й змістовну інформацію для прийняття рішень. Адже технології постійно удосконалюються, на відміну від більш неперворотних інституційних політик академічної доброчесності.

Детальніше: https://t.me/StrikePlagiarism_Ukr/417

Фото: скріншот

АКАДЕМІЧНА ДИПЛОМАТІЯ ПРАЦЮЄ, КОЛИ ПОЛІТИКА РОЗ'ЄДНУЄ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Сегер Асаф ««Академічна дипломатія» може долати політичні розбіжності, вважає голова Європейської асоціації університетів». У ній йдеться про зростаюче занепокоєння європейських університетів впливом геополітичної напруженості на міжнародну наукову співпрацю та пропонується обговорити роль академічного середовища у підтримці діалогу між країнами навіть тоді, коли офіційні політичні відносини ускладнюються. Президент EUA Жузеп Гаррель представляє організацію, що об'єднує близько 900 університетів Європи. Він фіксує нову реальність: якщо ще кілька років тому керівники закладів вищої освіти найчастіше говорили про фінансування та інституційну автономію, то нині дедалі більше уваги вони приділяють наслідкам геополітичних конфліктів для науки й освіти. Серед ключових викликів - питання дослідницької безпеки та невизначеність щодо майбутніх умов міжнародної співпраці. Університети дедалі частіше висловлюють занепокоєння можливою втратою самостійності у виборі міжнародних партнерів. Ідеться про ризик того, що рішення стосовно співпраці з іноземними науковцями або закладами будуть ухвалюватись не академічними інституціями, а державними структурами залежно від розвитку політичної ситуації. Університети прагнуть зберігати право самостійно визначати коло партнерів для наукових і освітніх проєктів. Це підтверджують і результати нового опитування EUA: вони співпрацюють не лише з партнерами в межах Євросоюзу, а й з установами Північної Америки, Азії, Африки, Латинської Америки, Близького Сходу та Океанії. Але останнім часом такі зв'язки дедалі частіше опиняються під пильною увагою урядів через побоювання щодо передачі чутливих технологій або результатів досліджень іноземним державам. Університети залишаються прихильниками відкритої співпраці та неохоче сприймають обмеження, засновані лише на географічному походженні потенційних партнерів. «Академічна дипломатія», як здатність університетів підтримувати професійні та наукові контакти навіть у періоди погіршення міждержавних відносин, надзвичайно важлива та виходить наразі на перший

план. Заклади вищої освіти є важливим елементом «м'якої сили», вони забезпечують збереження каналів спілкування та взаєморозуміння між суспільствами, а їхні зв'язки можуть залишатися дієвими навіть тоді, коли офіційний політичний діалог суттєво обмежений. Гаррель наголошує, що сучасним керівникам закладів вищої освіти доводиться одночасно реагувати на виклики цифрової трансформації, розвитку штучного інтелекту, фінансових змін, екологічної стійкості та геополітичної нестабільності. У цих умовах здатність університетів підтримувати міжнародний діалог дедалі більше розглядається як важлива складова їхньої суспільної місії та внеску у збереження глобальних наукових зв'язків.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/news/academic-diplomacy-can-bridge-political-divides-says-eua-head>

Фото: pixabay.com

НЕОБХІДНО ВІДНОВИТИ РОБОТУ НАД ДИРЕКТИВОЮ ПРО ТРАНСКОРДОННІ ОБ'ЄДНАННЯ У ВИЩІЙ ОСВІТІ

Європейська асоціація університетів оприлюднила свою позицію щодо нещодавно відкритої Європейською комісією пропозиції щодо директиви про європейські транскордонні об'єднання. Рішення про доцільність підготовки цього документу було прийняте у 2023 році з огляду на необхідність підтримки створення некомерційних асоціацій в усіх державах-членах ЄС, незалежно від місця їхньої реєстрації. Наразі підготовлений та попередньо узгоджений документ, який отримав підтримку Європейського парламенту, знято з розгляду. Транскордонне співробітництво є важливим для розвитку європейських університетів: ця співпраця підвищує якість навчання та викладання і часто є передумовою досягнення високих результатів у дослідженнях. Упродовж останнього десятиліття в Європі відбувалось поглиблення цього типу співпраці, у тому числі – завдяки ініціативі сотень університетів, які беруть у ній участь. Можливість створення асоціацій, що діють на європейському рівні, відображатиме та сприятиме цій дедалі глибшій співпраці. Транскордонні асоціації мають значний потенціал для європейської вищої освіти та досліджень, а також для зміцнення стійкості європейської демократії. Тому Європейська асоціація університетів закликає Раду ЄС, Європейський парламент та Європейську комісію продовжувати свою роботу, щоб втілити цей варіант у реальність.

Детальніше: <https://eua.eu/news/eua-news/revive-the-directive-on-cross-border-associations-to-make-cooperation-easier-across-the-eu.html>

Фото: скріншот

«МІКРОШАХРАЙСТВО» В НАУЦІ: МІЖ НЕДБАЛІСТЮ ТА НЕЧЕСНІСТЮ

На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джека Гроува ««Ендемічне мікрошахрайство» серед науковців залишається безкарним». У ній автор висловлює своє занепокоєння поширенням дрібних, але систематичних порушень академічної доброчесності, які в епоху ШІ майже перестали бути предметом офіційних розслідувань, тоді як по суті є грубим порушенням академічної культури та негативно впливають на якість наукових досліджень. Поштовхом для дискусії стала публікація декана факультету Педагогічного університету Брюса Макфарлейна, який стверджує, що нині увага університетів та суспільства в цілому значною мірою зосереджена на використанні студентами генеративного штучного інтелекту, тоді як численні сумнівні практики серед науковців часто залишаються поза належною увагою. Навколо студентського використання ШІ виникла своєрідна «моральна паніка», яка відволікає від глибших проблем академічної доброчесності. Стало масовим «мікрошахрайство» - не відверта фальсифікація даних або плагіат, а менш помітні дії, що порушують принципи доброчесності, яке проявляється в надмірному самоцитуванні, формальному включенні до списку літератури праць, що фактично не були використані під час дослідження, символічному цитуванні відомих авторів без належного звернення до їхніх ідей та інші практики, спрямовані на покращення показників публікаційної активності чи академічної репутації. Подібні дії складно кваліфікувати як грубі порушення, тому вони рідко стають предметом дисциплінарних процедур. Але їхня поширеність має значний накопичувальний ефект: саме такі практики поступово формують середовище, в якому дотримання високих стандартів дослідницької роботи починає сприйматися як менш важливе, ніж досягнення кількісних показників ефективності. Системи оцінювання, орієнтовані на кількість публікацій, цитованість й різноманітні наукометричні індикатори, створюють стимули для поведінки, яка формально не порушує правила, але суперечить духу академічної доброчесності. Університети значно ефективніше реагують на поодинокі випадки очевидного порушення правил, ніж на поширені практики, які перебувають у «сірій зоні» між припустимою поведінкою та недоброчесністю. Саме тому багато фактів «мікрошахрайства» тривалий час залишаються без наслідків для їхніх учасників. Стаття закликає замислитись над тим, як академічне середовище визначає межі доброчесності та які стимули формують повсякденну поведінку дослідників, адже довіра до науки залежить не лише від боротьби з найбільш резонансними порушеннями, а й від ставлення до численних дрібних практик, які поступово впливають на якість наукової роботи.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/news/endemic-micro-cheating-academics-going-unpunished>

Фото: pixabay.com

ПРОГРЕС У ВИКОНАННІ ПРІОРИТЕТІВ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСЛІДНИЦЬКОГО ПРОСТОРУ ТА СТРУКТУРНІ ПРОБЛЕМИ

На сайті Європейської Комісії у розділі «Дослідження та інновації» опубліковано матеріал «Спостерігається постійний прогрес у виконанні пріоритетів Європейського дослідницького простору, але структурні проблеми залишаються». У ньому зазначається, що ЄС, його держави-члени та країни, асоційовані з програмою «Горизонт Європа», у період з 2010 по 2023 рік досягли значного прогресу у ключових сферах досліджень та інновацій. За допомогою актуального Табло показників Європейського дослідницького простору (ERA) за 2025 рік та Інформаційної панелі ERA усі зацікавлені можуть долучитись до даних моніторингу ERA. Звіт містить інформацію про прогрес, досягнутий на рівні ЄС та на національному рівні за чотирма пріоритетами ERA: поглиблення функціонального внутрішнього ринку знань; здійснення «зеленого» та цифрового переходу та розширення суспільної участі в ERA; розширення доступу до передового досвіду досліджень та інновацій по всьому ЄС; просування узгоджених інвестицій та реформ у дослідження та інновації. Фіксується значний прогрес у ряді підпріоритетів ERA: інвестиції в дослідження та розробки, відкрита наука, гендерна рівність, кар'єра та мобільність дослідників, глобальна взаємодія. Позитивні зрушення також очевидні в синергії з галузевою та промисловою політикою, у залученні громадян та суспільства до досліджень та інновацій. Разом із тим, обмежений прогрес та навіть стагнація мають місце у ряді ключових сфер, включаючи наукове лідерство, дії в галузі досліджень та розробок, орієнтовані на вирішення проблем, координацію інвестицій у дослідження та розробки, а також синергію з політикою в галузі освіти та навичок. Залишаються значними відмінності між країнами, особливо – щодо потенціалу співпраці та інтеграції на основі досконалості. Загалом Табло показників ERA 2025 підтверджує, що Європейський дослідницький простір продовжує просуватися у напрямку координації дій та спільних політичних рамок, однак структурні дисбаланси та недостатня конвергенція ризикують підірвати довгострокову конкурентоспроможність Європи. У висновках підкреслюється важливість сталих інвестицій, узгодженості політики, посилення співпраці між країнами та секторами для повної реалізації потенціалу Європейського наукового простору. Також у документі йдеться про наступні кроки, зокрема: Табло показників ERA буде доповнено аналітичними матеріалами моніторингу у рамках окремих країн, а Єврокомісія у 2026 році має прийняти Закон про ERA.

Детальніше: https://research-and-innovation.ec.europa.eu/news/all-research-and-innovation-news/continuous-progress-across-european-research-area-priorities-structural-challenges-remain-2026-06-01_en,

Фото: скріншот

ЛАБОРАТОРІЇ ТРИМАЮТЬСЯ НЕ ЛИШЕ НА ДОСЛІДНИКАХ

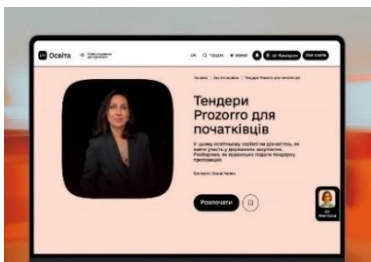
На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Пета Метарома та Сача Джаясінгхе «Працівники дослідницької інфраструктури повинні мати такі самі умови праці, як і науково-педагогічні працівники». У ній автори стверджують, що сучасні університетські дослідження дедалі більше залежать від висококваліфікованих технічних і наукових спеціалістів, однак чинні системи класифікації посад і трудових відносин не відображають реальної ролі цих працівників у науковому процесі. Автори звертають увагу на те, що складне лабораторне обладнання, високопродуктивні обчислення, біобанки, дослідницькі платформи та інші елементи сучасної наукової інфраструктури потребують постійного супроводу фахівців із вузькоспеціалізованими знаннями. Такі працівники не лише забезпечують функціонування технічних систем, а й часто беруть участь у плануванні експериментів, розробленні методик, аналізі результатів та навчанні молодих дослідників. Попри це, у багатьох випадках їх відносять до професійного або адміністративного персоналу, а не до академічної спільноти. Так, в Австралії чинні підходи до класифікації працівників університетів сформувалися в період, коли наукові дослідження значною мірою спиралися на індивідуальну роботу окремих учених. Сьогодні все більше проєктів реалізуються великими міждисциплінарними командами, у яких спеціалісти з дослідницької інфраструктури виконують критично важливі функції, але кадрові моделі до цих перетворень не встигли адаптуватися. Не можна нехтувати той факт, що ця недосконалість має свої негативні наслідки: різниця у статусі науково-педагогічних співробітників та працівників інфраструктурних підрозділів проявляється в обмежених можливостях кар'єрного просування, нижчому рівні професійного визнання, меншому доступі до механізмів підтримки розвитку тощо. Це створює труднощі з утриманням висококваліфікованих кадрів і може ускладнювати залучення нових спеціалістів у сферу дослідницької інфраструктури. Проблема виходить за межі окремих університетів, оскільки наразі це загальне явище для усього світу. Якщо інституції освіти та науки не забезпечуватимуть конкурентних умов праці та зрозумілих кар'єрних траєкторій, вони ризикують втрачати досвідчених працівників, які обератимуть кар'єрний трек у промисловості, державному та приватному секторі. Одним із можливих рішень може стати перегляд систем класифікації посад із визнанням того, що персонал дослідницької інфраструктури є невід'ємною частиною наукового процесу. Це дозволить забезпечити більш справедливі умови праці та краще відобразити внесок таких фахівців у створення наукових результатів.

Адже успішність сучасних досліджень дедалі більше залежить не лише від окремих учених, а й від широкого кола фахівців, які підтримують довгострокову стійкість дослідницької системи.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/depth/research-infrastructure-staff-should-be-same-terms-academics>

Фото: pixabay.com

ОСВІТНІЙ СЕРІАЛ «ТЕНДЕРИ PROZORRO ДЛЯ ПОЧАТКІВЦІВ»

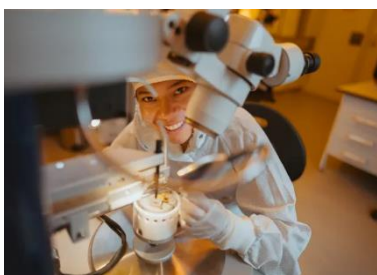

На платформі ДіяОсвіта доступний новий освітній серіал «Тендери Prozorro для початківців». Він містить покрокову інструкцію з успішної участі в державних закупівлях та орієнтований на підприємців, які прагнуть розширити ринки збуту, знайти стабільне джерело доходу та впевнено працювати з державою. У серіалі розглядаються основні кроки, які необхідно пройти для участі у закупівлі: пошук актуальних тендерів на Prozorro; дослідження й передбачення планів замовників; аналіз закупівлі; як підготувати успішну тендерну пропозицію; відмінності у типах процедур закупівлі; рекомендації з підготовки до аукціону. Проєкт розроблено Мінцифри та компанією Zakupivli.Pro.

Детальніше: <https://thedigital.gov.ua/news/business/iak-biznesu-zarobliaty-na-derzzakupivliakh-diiaosvita-ta-zakupivli-pro-zapustyly-novyy-osvitniy-serial>,
<https://osvita.diia.gov.ua/courses/prozorro-tenders-for-beginners>

Фото: скріншот

КОЖЕН ТРЕТІЙ НАУКОВЕЦЬ НЕ МАЄ ДОСТУПУ ДО КВАНТОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

На сайті Організації об'єднаних націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО) опубліковано інформаційний матеріал «Кожен третій дослідник не має доступу до інфраструктури квантових досліджень, що не дозволяє суспільству повною мірою реалізувати цей потенціал». Увагу зосереджено на матеріалах та висновках доповіді ЮНЕСКО «Квантовий момент: Глобальна доповідь за підсумками міжнародного року квантової науки й технологій». Відсутність доступу науковців до інфраструктури квантових досліджень стримує розвиток квантових технологій та їхнє поширення у таких галузях, як охорона здоров'я, обчислювальні науки, кібербезпека та кліматичне моделювання. Існує також значний географічний розрив: у Європі та Північній Америці за рік на кожну країну припадало в сім разів більше заходів у галузі квантової науки, ніж в Африці. Квантові комп'ютери здатні одночасно

аналізувати величезну кількість варіантів розв'язання задач подібно пошуку виходу з лабіринту шляхом тестування всіх шляхів відразу, а не послідовно, як це робить класичний комп'ютер. Таке застосування квантової фізики значно збільшує обчислювальну потужність і може спричинити революцію у вирішенні складних завдань - від розробки нових ліків та високоточного моделювання кліматичних систем до підвищення рівня кібербезпеки фінансових операцій та телекомунікацій. Однак без цілеспрямованих та скоординованих дій переваги цієї трансформації можуть виявитися сконцентрованими в обмеженій кількості країн, що не усуне, а лише посилить глобальну нерівність. Дослідження побудоване на інформації щодо 1300 зареєстрованих заходів у галузі квантової науки у 83 країнах за участю понад 1,2 млн осіб, а також результатах глобального опитування 590 експертів з 81 країни й даних провідних міжнародних наукових організацій, таких як Американське фізичне товариство. Для подолання нерівності у доступі до квантових досліджень ЮНЕСКО запустила Глобальну квантову ініціативу — рамкову програму для урядів, академічної спільноти, представників індустрії та громадянського суспільства, спрямовану на інклюзивний та етичний розвиток квантових технологій і забезпечення участі всіх країн у формуванні квантового майбутнього.

Детальніше: <https://www.unesco.org/ru/articles/kazhdyy-tretyi-issledovatel-ne-imeet-dostupa-k-infrastrukture-dlya-kvantovykh-issledovaniy-cto-ne?hub=701>,
<https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000398055.locale=en>,
<https://www.unesco.org/en/global-quantum-initiative>

Фото: ЮНЕСКО

ОЦІНЮВАННЯ МАЄ СТАТИ ЧАСТИНОЮ НАВЧАННЯ. ПОТРІБНО АНАЛІЗУВАТИ САМЕ ПРОЦЕС МИСЛЕННЯ

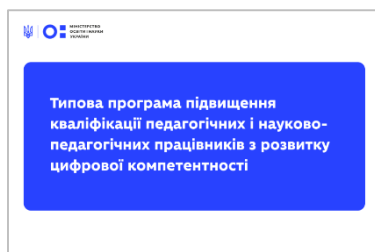
На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Дена Сарофіана-Батіна «Генеративний ШІ зруйнував оцінювання — і зробив мене кращим викладачем». У ній автор розповідає, як поява генеративного штучного інтелекту змусила його відмовитися від традиційної моделі оцінювання письмових робіт і перейти до підходу, заснованому на формуванні студентського мислення. Автор зазначає, що до поширення генеративного ШІ більша частина підсумкової оцінки в його курсах залежала від великих письмових робіт, зокрема - дослідницьких есе. Така модель передбачала оцінювання готового результату наприкінці навчального процесу. Однак поява інструментів, здатних швидко створювати тексти на різноманітні теми, поставила під сумнів саму логіку такого підходу: викладачеві стало складніше визначити, наскільки представлена робота відображає реальні знання та самостійну діяльність студента. Після кількох років експериментів він змінив структуру оцінювання: якщо раніше близько 80 % підсумкової оцінки становили письмові роботи, то тепер приблизно таку саму частку займають щоденні короткі рефлексії студентів. Завдання полягає не у створенні

відшліфованого кінцевого тексту, а у фіксації процесу осмислення: розумінні труднощів під час роботи зі складними ідеями, формулюванні запитань, які виникають у процесі навчання та пошуку відповідей. Звісно, така модель не означає відмову від письмових робіт як інструменту навчання. Навпаки, саме академічне письмо допомагає студентам сформувати власне розуміння матеріалу. У новій системі після кожного заняття студенти готують приблизно 300-слівні роздуми, у яких мають пояснити основні ідеї теми, пов'язати їх із прочитаними матеріалами, а для найвищого рівня оцінювання — показати, як їхнє мислення розширилося завдяки додатковим джерелам або використанню інструментів генеративного ШІ. На думку автора, перевага такого підходу в тому, що він дає можливість викладачеві бачити процес навчання в реальному часі. Разом із тим, це не звільняє, нажаль, викладача від контролю за можливим некоректним використанням ШІ, вимагає долати пасивне ставлення студентів до навчання шляхом. Підсумковий проєкт залишається необхідною частиною курсу, оскільки він дає змогу узагальнити результати тривалої роботи. Тепер у центрі уваги - не готовий продукт, який може бути створений за допомогою технологій ГШІ, а власне процес формування знань, пошуку аргументації, демонстрації критичного мислення.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/campus/genai-has-destroyed-grading-and-its-made-me-better-instructor>

Фото: pixabay.com

ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ З РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ

Міністерство освіти і науки України затвердило «Типову програму підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності». Відповідний наказ від 03 червня 2026 р. № 871 розміщено на офіційному сайті МОН. Програма забезпечує системне оновлення підходів до професійного розвитку

педагогів у сфері цифрових технологій, безпечного й ефективного використання цифрових інструментів в освітньому процесі, а також з урахуванням сучасних викликів цифрової трансформації освіти. На її основі заклади післядипломної педагогічної освіти мають забезпечити формування програм підвищення кваліфікації, передбачивши обов'язкові та варіативні компоненти з урахуванням періодичного вимірювання рівня здобутих компетентностей. Програма охоплює наступні ключові напрями розвитку цифрової компетентності освітян: цифрове освітнє середовище та професійна взаємодія педагогічних працівників; електронні цифрові освітні ресурси, сервіси та платформи; організація навчання здобувачів освіти з використанням цифрових технологій; оцінювання результатів навчання із застосуванням цифрових інструментів; розвиток інформаційно-комунікаційної, цифрової компетентності здобувачів освіти.

Окрема увага приділяється питанням цифрової безпеки, академічної доброчесності, відповідального використання цифрових технологій, штучного інтелекту в освіті, створення та добору електронних освітніх ресурсів, організації інтерактивного й інклюзивного навчання, а також формування оцінювання з використанням цифрових інструментів. Очікується, що упровадження цієї програми сприятиме формуванню єдиного підходу до розвитку цифрової компетентності педагогічних працівників, підвищенню якості освітнього процесу та посиленню спроможності закладів освіти ефективно використовувати цифрові технології в умовах сучасних викликів.

Детальніше: <https://mon.gov.ua/news/zatverdzheno-typovu-prohramu-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-i-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-z-rozvytku-tsyfrovoi-kompetentnosti>,

<https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-ta-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-z-rozvytku-tsyfrovoi-kompetentnosti>

Фото: МОН

ОНОВЛЕНИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ІНДЕКС ІР-РОЗВИТКУ 2023-2025

Український національний офіс інтелектуальної власності та інновацій (УКРНОІВІ / ІР офіс) оприлюднив аналітичний звіт та дашборд Регіонального індексу розвитку інтелектуальної власності за 2023-2025 роки. Йдеться про інтегральний інструмент, який дозволяє оцінити активність регіонів у створенні та правовій охороні об'єктів права інтелектуальної власності. 81% регіонів у 2025 році продемонстрували зростання індексу IP4R порівняно з 2023 роком, що свідчить про адаптацію регіональних економік та посилення уваги бізнесу і науки до захисту нематеріальних активів. Лідери рейтингу - Львівська область (0,714), Житомирська (0,646), Рівненська (0,631), Кіровоградська (0,610) та Вінницька (0,605) області. Найвищі темпи зростання продемонстрували Херсонська, Луганська, Одеська, Миколаївська області. IP4R Index допомагає органам місцевої влади, бізнесу, університетам та інвесторам об'єктивно оцінювати сильні та слабкі сторони регіону в сфері інтелектуальної власності; формувати відповідну реаліям регіональну інноваційну політику; приймати обґрунтовані управлінські рішення.

Детальніше: <https://nipo.gov.ua/ip4r-index-2023-2025/>, <https://nipo.gov.ua/wp-content/uploads/2026/06/IP4R-Index-2023-2025-zvit.pdf>, <https://public.tableau.com/app/profile/alla.ivashchenko/viz/IP4R-2026/Dashboard14>

Фото: ІР офіс

УЧАСТЬ ГРОМАДЯН У ФОРМУВАННІ РІШЕНЬ

Міністерство цифрової трансформації України презентувало концепцію функціонування онлайн-платформи е-демократії, яка працюватиме на порталі Дія. Завдяки її реалізації участь громадян у формуванні рішень стане більш дієвою, доступною та зручною, оскільки платформа стане точкою доступу до багатьох сервісів, які допомагають пропонувати ідеї,

підтримувати ініціативи та контролювати дії влади. Експерти, представники громадських організацій та владних структур вже протестували систему, рекомендували її до запуску, обговорили перспективи розвитку майбутніх сервісів. Платформа підтримуватиме публічні консультації, електронні конкурси, «Думку» (новий сервіс для швидкої комунікації між населенням та місцевою владою), прибере штучні бар'єри в доступі до послуг і дозволить кожному долучитися до управління країною через єдине вікно користувача. Штучний інтелект допомагатиме користувачам швидко знаходити потрібний сервіс, заповнювати форму для участі, генерувати звіти, автоматично модеруватиме контент, блокуватиме спам і мову ворожнечі. Будуть налаштовані персоналізовані сповіщення: користувачі матимуть змогу підписатися на оновлення у своїй громаді та одразу дізнаватися, коли змінюється статус їх звернення.

Детальніше: <https://thedigital.gov.ua/news/technologies/uchast-hromadian-u-formuvanni-rishen-stane-shche-dostupnishoiu-zruchnishoiu-ta-efektyvnishoiu-iak-pratsiuvatyne-nova-platforma-e-demokratiyi-na-portali-diia>

Фото: Мінцифри

ДОСКОНАЛІСТЬ ЧИ ДОСТУПНІСТЬ: ЯКУ МОДЕЛЬ ФІНАНСУВАННЯ ОБЕРЕ ЄВРОПЕЙСЬКА ДОСЛІДНИЦЬКА РАДА?

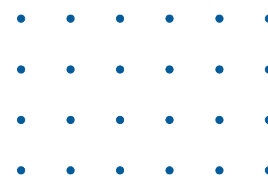
На сайті Times Higher Education опубліковано статтю Джека Гроува «Якщо Європейська дослідницька рада стала жертвою власного успіху, то як її можна врятувати?». У ній розглядається майбутнє Європейської дослідницької ради (ERC), яка через надзвичайну популярність і високий престиж своїх грантів зіткнулася зі стрімким зростанням кількості заявок, перевантаженням експертних панелей та необхідністю шукати нові механізми відбору проєктів. ERC, створена у 2007 році, є одним із найавторитетніших грантових інструментів у світовій науці. Її особливість полягає в тому, що фінансування надається насамперед на основі наукової досконалості запропонованого дослідження, без прив'язки до політичних пріоритетів, тематичних квот чи обов'язкових міжнародних консорціумів. Саме тому багато дослідників називають ERC «Лігою чемпіонів» науки. Отримання її гранту здатне суттєво вплинути на кар'єру науковця та посилити позиції

університету, в якому він працює. Водночас успіх програми став поштовхом для виникнення проблем. Кількість заявок останнім часом різко зростає: якщо раніше експертні панелі розглядали від кількох десятків до приблизно півтори сотні пропозицій, то наразі окремі комісії змушені оцінювати понад 250 заявок. Це створює значне навантаження на рецензентів і ставить під загрозу якість експертного відбору. Одним із варіантів розв'язання проблеми стало запропоноване обмеження повторного подання заявок для тих, хто не отримав фінансування. Проте ця ініціатива викликала гостру реакцію наукової спільноти. Понад тисяча дослідників підписали відкритий лист із критикою такого підходу, стверджуючи, що він може зашкодити молодим ученим, обмежити подання сміливих ідей та погіршити становище представників менш ресурсно забезпечених установ і країн. Пропозиції щодо реформування процедури відбору ERC, які зараз обговорюються, стосуються скорочення обсягу заявок на початкових етапах конкурсу, використання коротких концептуальних описів проєктів замість великих пакетів документів, зменшення кількості рецензентів для кожної заявки та більш широкого застосування цифрових інструментів для попереднього аналізу матеріалів. Деякі науковці вважають, що система повинна приділяти більше уваги перспективним дослідникам на ранніх етапах кар'єри, збільшуючи для них шанси на отримання фінансування. Окреме питання – майже подвійне збільшення бюджету ERC у наступному фінансовому циклі Європейського Союзу, ініційоване Єврокомісією. Прихильники такого рішення вважають, що це дозволить підтримати значно більше якісних проєктів та зменшити надмірну конкуренцію. Але як саме мають розподілятися додаткові ресурси та чи не слід зосередитись на збалансуванні підтримки вже визнаних наукових лідерів і молодих дослідників? І чи має ERC і надалі керуватися виключно критерієм наукової досконалості, чи варто враховувати ширші політичні завдання Європейського Союзу, зокрема – підвищення конкурентоспроможності та більш рівномірний розподіл грантів між країнами? Прихильники чинної моделі наголошують, що саме незалежність від політичних міркувань зробила ERC настільки авторитетною, але дискусії щодо майбутнього балансу між досконалістю, ефективністю та справедливістю продовжують посилюватися.

Детальніше: <https://www.timeshighereducation.com/depth/if-erc-victim-its-own-success-how-can-it-be-saved>

Фото: pixabay.com

3. Наукові заходи

ГЛОБАЛЬНИЙ ФОРУМ ВИДАВЦІВ СІРОЇ ЛІТЕРАТУРИ

8-9 червня 2026 року відбувся «Глобальний форум видавців «сірої» літератури». Він був покликаний стати платформою для представників урядових, громадських, академічних та бізнес-структур, зацікавлених у розвитку «сірої» літератури. Під час заходу відбулася дискусія стосовно цінності й таксономії документів «сірої» літератури, політики картографування й поточних регіональних ландшафтів «сірої» літератури та її видавців, стратегічних підходів до розвитку «сірої» літератури у контексті розбудови нових інфраструктур, управління цифровою спільною «сірої» літератури, використання інструментів штучного інтелекту, забезпечення якості метаданих. Також відбулося нагородження премією GreyNet 2026. Організатори: TIB - Інформаційний центр науки і технологій Лейбніца, GreyNet International.

Детальніше: <https://www.greynet.org/home.html>,
https://www.greynet.org/images/PubForum_Program_Final_.pdf,
<https://www.greynet.org/pubforum26/programsessions.html>,
<https://www.greynet.org/pubforum26/programcommittee.html>,
<https://www.greynet.org/pubforum26/callforposters.html>,
https://www.greynet.org/images/PubForum_Program_Outline.pdf,
<https://www.greynet.org/pubforum26/registration.html>

Фото: скріншот

ВІД PERPLEXITY ДО OPENALEX

15 червня 2026 року відбудеться вебінар «Від Perplexity до OpenAlex: цифровий інструментарій сучасного дослідника». Захід присвячений розгляду широкого кола питань використання в академічному середовищі сучасних цифрових сервісів для пошуку, аналізу та оцінювання наукової інформації, аналізу цитувань, виявлення впливових досліджень і побудови наукових профілів. Слухачі дізнаються, як можна ефективно використовувати у своїй дослідницькій діяльності відкриті платформи та ШІ-інструменти - Perplexity (ШІ-пошуковик нового покоління, який поєднує можливості великих мовних моделей із посиланнями на реальні джерела), Semantic Scholar (академічна

пошукова система від Allen Institute for AI, що використовує семантичний граф із понад 200 мільйонів наукових публікацій) та OpenAlex (наукова інфраструктура, яка індексує понад 250 мільйонів наукових робіт, авторів, установ та видань). Планується розглянути принципи ефективного формулювання запитів та використання режимів Pro Search і Deep Research, способи перевірки достовірності джерел, а також правила дотримання академічної доброчесності під час роботи з генеративним штучним інтелектом, можливості автоматичного створення резюме статей, аналізу контекстів цитування, пошуку ключових робіт у дослідницьких напрямках, формування бібліометричних профілів, аналізу наукових журналів та перевірки індексації українських наукових видань. Організатор - Державна науково-технічна бібліотека України.

Детальніше: <https://dntb.gov.ua/news/9477-2b5>,

<https://us02web.zoom.us/meeting/register/OTOf3ELQgWTzHm-5nHaaw>,

[https://www.facebook.com/events/2500185163736743/?acontext=%7B%22event_action_history%22%3A\[%7B%22mechanism%22%3A%22attachment%22%2C%22surface%22%3A%22newsfeed%22%7D\]%2C%22ref_notif_type%22%3Anull%7D](https://www.facebook.com/events/2500185163736743/?acontext=%7B%22event_action_history%22%3A[%7B%22mechanism%22%3A%22attachment%22%2C%22surface%22%3A%22newsfeed%22%7D]%2C%22ref_notif_type%22%3Anull%7D)

Фото: ДНТБ

ПЕРСПЕКТИВИ ЦИФРОВОГО УРЯДУВАННЯ

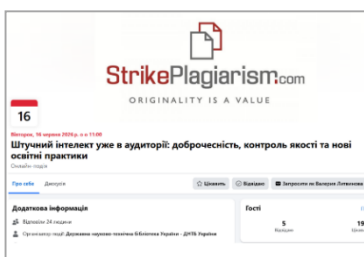
15 червня 2026 року в онлайн-форматі відбудеться вебінар «Презентація перспектив цифрового урядування ОЕСР». Захід присвячений публічному запуску першого звіту «Перспективного огляду цифрового урядування» ОЕСР, покликаною представити комплексну перспективну оцінку динаміки процесів цифрового урядування у 36 країнах-членах ОЕСР та 8 країнах-кандидатах на вступ. Учасники вебінару обговорять ключові висновки звіту; розглянуть основні тенденції та можливості міжкраїнних порівнянь; долучаться до стратегічних, дебатів стосовно політичних рішень, які мають забезпечити здатність урядів перейти до цифрового трансформаційного впливу; розглянуть роль міжнародної співпраці для імплементації цих рішень. Організатор - Організація економічного співробітництва та розвитку.

Детальніше: <https://www.oecd.org/en/events/2026/06/launch-of-the-oecd-digital-government-outlook.html>,

https://meetoecd1.zoom.us/webinar/register/WN_TuYj5HNySQKfdSBStxEliw#/registration

Фото: скріншот

ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ УЖЕ В АУДИТОРІЇ: ДОБРОЧЕСНІСТЬ, КОНТРОЛЬ ЯКОСТІ ТА НОВІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ

16 червня 2026 року відбудеться вебінар «Штучний інтелект уже в аудиторії: доброчесність, контроль якості та нові освітні практики». Він покликаний стати площадкою для обговорення актуальних викликів академічній доброчесності в умовах стрімкого розвитку штучного інтелекту та набрання чинності Закону України «Про академічну доброчесність». Останній

визначає основні принципи академічної доброчесності, встановлює вимоги до учасників освітнього та наукового процесів, посилює відповідальність за порушення відповідних норм. Під час заходу слухачі дізнаються, як змінилися підходи до перевірки академічних текстів в умовах поширення інструментів штучного інтелекту; які можливості надає сучасний звіт подібності StrikePlagiarism; як аналізувати тексти, створені або модифіковані за допомогою ГШІ; як виявляти приховані зміни та маніпуляції в академічних роботах; які законодавчі новації у сфері академічної доброчесності необхідно враховувати закладам освіти та науковим установам; як забезпечити прозоре та об'єктивне оцінювання студентських робіт; які міжнародні практики відповідального використання штучного інтелекту впроваджуються в університетах світу. Організатори: Державна науково-технічна бібліотека України, ТОВ «Плагіат».

Детальніше:

<https://dntb.gov.ua/news/9746-e86,https://www.facebook.com/events/25265069539857063/>,

<https://us02web.zoom.us/meeting/register/j5IlJ2iIQ2-IyY184E2NyA#/registration>

Фото: скріншот

ТЕХНОЛОГІЇ ЧЕТВЕРТОЇ ПРОМИСЛОВОЇ РЕВОЛЮЦІЇ ТА ПРОДУКТИВНІСТЬ

17 червня 2026 року відбудеться онлайн-захід «Чи технології четвертої промислової революції виправдовують свої обіцянки щодо продуктивності?». Захід покликаний об'єднати дослідників та політиків для обговорення актуальних даних стосовно зв'язку між інноваціями 4IR та ефективністю діяльності підприємств. Планується розглянути питання

розвитку технологій штучного інтелекту, квантових обчислень, автономних систем та інтелектуального управління даними; зміни у продуктивності фірм, які інвестують у технології четвертої промислової революції (4IR); поточний стан патентної діяльності 4IR у різних країнах; політичні важелі підтримки підвищення продуктивності; роль інвестицій у реалізації потенціалу 4IR; які саме фірми отримують вигоду від технологій 4IR та за яких умов.

Організатор - директорат ОЕСР з питань науки, технологій та інновацій, Канадське відомство інтелектуальної власності.

Детальніше:

https://meetoecd1.zoom.us/webinar/register/WN_0rUm51ygRJON47w6QZKT-w#/registration

Фото: скріншот

ЗАПУСК СТРАТЕГІЇ OPENAIRE НА 2026-2028

22 червня 2026 року відбудеться вебінар «Відкрита наука у світі штучного інтелекту, довіри та суверенітету: запуск стратегії OpenAIRE 2026-2028». Захід покликаний поінформувати слухачів про актуальні дослідження та інновації, які мають важливе значення у контексті розвитку штучного інтелекту, сучасні підходи до оцінювання науки, нові тенденції в

глобальному обміні знаннями та важливості побудови надійної, суверенної та підзвітної дослідницької інфраструктури. Планується обговорити наступні питання: як має розвиватися інфраструктура відкритої науки; хто нею керує; хто отримує від неї користь і як можна забезпечити, щоб вона залишалася суспільним благом. Під час вебінару відбудеться офіційний запуск «Стратегії OpenAIRE 2026–2028» і дорожньої карти, побудованої навколо п'яти взаємопов'язаних пріоритетів: надійна наукова комунікація, відповідальний штучний інтелект у дослідженнях, моніторинг відкритої науки, нарощування потенціалу та правова ясність для відкритої науки. Організатор – OpenAIRE.

Детальніше:

<https://www.openaire.eu/open-science-in-a-world-of-ai-trust-and-sovereignty-launching-the-openaire-2026-2028-strategy>,
<https://eu01web.zoom.us/meeting/register/s4p-DNGjQIa3C340Khhqrg#/registration>

Фото: організатор

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ І ШІ

24-26 червня 2026 року відбудеться онлайн-курс «Академічна доброчесність і ШІ: як розробити політику закладу освіти відповідно до нових вимог законодавства». Він покликаний ознайомити представників закладів освіти, які працюватимуть над політиками академічної доброчесності, з актуальними законодавчими вимогами; навчити їх проводити аудит

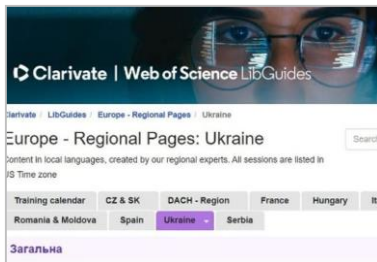
внутрішньої системи академічної доброчесності та виявляти ризики і прогалини в нормативних документах. Планується, що під час навчання учасники отримають практичні інструменти для розроблення й оновлення відповідних інституційних політик, удосконалення процедур академічної доброчесності,

формування правил використання ІІІ та упровадження ефективної системи забезпечення академічної доброчесності у закладах вищої освіти на основі реальних кейсів та готових рішень. Організатори: Ukraine Global Faculty, Національне агентство з забезпечення якості вищої освіти, Kharkiv IT Cluster.

Детальніше: <https://ugfacademy.mylearnworlds.com/course/akademichna-dobrocesnist-i-si-prakticni-risennia-dlia-zakladiv-osviti>

Фото: організатори

JOURNAL CITATION REPORTS

25 червня 2026 року відбудеться вебінар «Journal Citation Reports 2026». Він покликаний надати слухачам інформацію про нові можливості Journal Citation Reports (JCR), який забезпечує академічну спільноту достовірними та прозорими показниками впливовості наукових журналів. Планується розглянути оновлення JCR 2026 року в частині ключових показників, а також загальні тенденції розвитку моделей публікації й цитування; обговорити, як JCR підтримує прийняття обґрунтованих рішень авторами, редакторами, бібліотекарами, керівниками досліджень; ознайомитись із кращими практиками відповідального використання показників (зокрема - імпакт-фактору) та описової інформації. Організатор – Clarivate.

Детальніше: <https://clarivate.libguides.com/europe/ukraine>,
https://us02web.zoom.us/webinar/register/WN_ER-QeqOdTHiBmpt2pYH5qw

Фото: скріншот

ШКОЛА COST-COSY

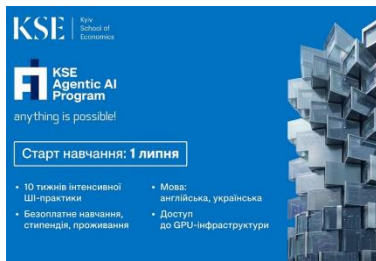

25–27 червня 2026 року в рамках програми COST Action CA21101 у змішаному форматі відбудеться серія заходів школи COST-COSY «Обчислювальна фізика обмежених систем: від життя до матеріалознавства». Слухачі дізнаються про актуальні питання комп'ютерного моделювання біологічних систем, розвиток матеріалознавства, сучасні методи моделювання у поєднанні теоретичних та експериментальних підходів. Планується розглянути структуру біомолекул (ДНК та білки); рідини в обмежених середовищах та об'ємній фазі; новітні матеріали. Організатор - Інститут теоретичної фізики ім. М.М. Боголюбова НАН України.

Детальніше: <https://cost-cosy.eu/activity/computational-physics-of-confined-systems-from-life-to-material-sciences-training-school-2026/>,
<https://www.nas.gov.ua/news/zaproshuyemo-vzyati-uchast-u-shkoli-cost-cosy->

Фото: організатор

KSE AGENTIC AI SUMMER SCHOOL

1 липня 2026 року стартує навчання у KSE Agentic AI Summer School з розробки автономних ШІ-агентів. Програма покликана надати усім зацікавленим необхідні базові знання щодо побудови автономних ШІ-агентів і систем, які працюють на реальних задачах. Слухачі познайомляться з LLM та дізнаються про ШІ-агентів; довідаються про архітектуру та пам'ять агентів, зокрема - ШІ-агентів, які пишуть код і навчаються, отримують прямий доступ до GPU-інфраструктури та агентного runtime для запуску повноцінних моделей, стипендію, практику з менторською підтримкою, будуть вирішувати реальні задачі від партнерських організацій, візьмуть участь у Demo Day. Організатор – Київська школа економіки.

Детальніше: <https://university.kse.ua/agentic-ai-summer-school-2026>,

<https://www.facebook.com/KyivSchoolOfEconomics/posts/pfbid0RTf5dXcWXagRXwHp2qsxDe4kgV5vQMCiCuA5qq7Y2MDde4yJNAy29Sfi2k3bmwBG1>

Фото: скріншот

СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ІННОВАЦІЙ

22–23 липня 2026 року в рамках проєкту LUKE відбудеться форсайт-воркшоп «Майбутні сценарії розвитку системи досліджень та інновацій України 2035+». Захід стане площадкою для обговорення перспектив ДіР після 2035 року та побудови форсайту на основі аналізу нових тенденцій, побудови сценаріїв за методом «трьох горизонтів». Учасники, використовуючи метод стратегічного форсайту визначатимуть цільові орієнтири, формуватимуть ймовірні сценарії майбутнього для української системи досліджень та інновацій, а також розроблятимуть дорожню карту для перетворення цього бачення на конкретні цілі та етапи їх досягнення. Організатор - проєкт LUKE.

Детальніше:

<https://survey.dlr-pt.de/index.php?r=survey/index&sid=571163&lang=en>,

<https://nrfu.org.ua/news/forsajt-vorkshop-majbutni-scenariyi-rozvytku-systemy-doslidzhen-ta-innovacziy-ukrayiny-2035-reyestracziyu-vidkryto/>

Фото: організатори

Дякуємо Вам за підписку на дайджест інформаційних матеріалів НРАТ. Він створюється в рамках реалізації проєкту Національного репозитарію академічних текстів, який фінансується Міністерством освіти і науки України. Цільова аудиторія - науковці, освітяни, інноватори, здобувачі вищої освіти, автори і редактори наукових фахових видань, прихильники відкритої науки та відкритого доступу.

У щоденному режимі ця інформація оприлюднюється на офіційному вебпорталі Нацрепозитарію та сторінках НРАТ у соціальних мережах:

<https://nrat.ukrintei.ua/category/usi-novyny-na-portali/>, <https://nrat.ukrintei.ua/category/naukovi-zahody/>

https://www.facebook.com/groups/578991159108587/?sorting_setting=CHRONOLOGICAL,

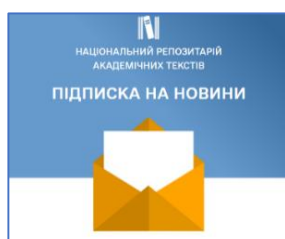
<https://t.me/NationalRepository>,

<https://invite.viber.com/?g2=AQBNMJ1iDNPI403rQ2x%2FeMt0spQItYQzEroTVETPdJlh2K97EhrByGTLtwG%2FP70p>

<https://mastodon.social/@nrat>

https://www.threads.com/@nrat_ukrintei

<https://bsky.app/profile/nrat-portal.bsky.social>

Усі бажуючі можуть оформити підписку на повідомлення про події, документи і заходи, які публікуються на ресурсах Нацрепозитарію. Для цього на головній сторінці вебпорталу у сервісі «підписка» достатньо обрати зручну періодичність повідомлень (щодня або раз на тиждень) та цільову спрямованість (науковцям, освітянам, інноваторам).

Детальніше: <https://nrat.ukrintei.ua/newsletter-list/>, <https://nrat.ukrintei.ua>